

Jaarverslag

november 2020

Een jaar geleden, 11 november 2019, kwamen we met alle convenantpartners van Hulp bij dementie samen in het Klooster in Wittem. We blikten terug op 2019 en informeerden u over onze voornemens voor 2020. Wie had toen kunnen bedenken dat 2020 zo'n turbulent jaar zou worden. Dit jaar geen gezamenlijke bijeenkomst, maar een uitgebreid verslag.

Samen hebben we de opdracht zo goed mogelijk te zorgen voor alle kwetsbare mensen in de samenleving waaronder de mensen met dementie en hun naasten. De Corona pandemie maakt dat er niet gemakkelijker op en stelt ons (nog steeds) voor enorme dilemma's. Wil je elke risico op het krijgen van Corona zoveel mogelijk vermijden of weegt kwaliteit van leven zwaarder? Ga je op bezoek bij iemand waarvan je weet dat die graag fysiek contact maakt en aan wie je moeilijk kunt uitleggen dat dit nu even niet kan? Wat doe je als mensen aangeven dat ze nu liever geen bezoek hebben, maar waarbij je een onderbuik gevoel hebt dat het thuis echt niet goed gaat. Voelen onze hulpverleners zichzelf nog wel veilig om op huisbezoek te gaan? Wat als zij tot de risicogroep behoren? Wat spreken we hierover met elkaar af?

Wat leest u in dit jaarverslag:

- Een casus uit de dagelijkse praktijk van de casemanager
- Nieuwe website
- Waardering van mantelzorgers voor casemanagers dementie
- Spreekuur in Gulpen Wittem
- Hulp bij dementie in cijfers
- Dementiemonitor
- Keuzewijzer geactualiseerd
- Deskundigheidsbevordering
- Kennisdeling
- Cursus voor mantelzorgers
- Eén kassier
- Nieuwe ketenpartners

In de eerste golf hebben we geleerd dat het bezoeken van mensen echt belangrijk blijft, om daadwerkelijk goed te kunnen inschatten hoe de persoon met dementie en zijn naasten er bij zitten. In sommige gevallen kan een telefoontje voldoende zijn, maar veel situaties vragen toch meer dan dat. Dat blijven we doen, we maken gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, hebben oog voor de regels en we gebruiken vooral ook ons gezonde verstand. En weten we het niet zeker waar we nu goed aan doen, dan overleggen we met elkaar wat wijs is.

We hebben als keten nog steeds veel te doen. Het kan nog professioneler, dementie is voor veel mensen nog steeds taboe, nog steeds kan er gewerkt worden aan de naamsbekendheid van Hulp bij dementie en de rol van de casemanagers. Toch hebben we dit jaar weer mooie stappen gezet. Hieronder een terugblik op 2020.

[Roger Ruijters](#), voorzitter dagelijks bestuur Hulp bij Dementie Maastricht Heuvelland en [Judith Lansink](#), ketenregisseur van Hulp bij dementie in Maastricht en Heuvelland

Een casus uit de dagelijkse praktijk

Effect van de lockdown op een mevrouw met dementie

Casemanager Miranca Costongs is ingeschakeld bij een alleenstaande mevrouw met dementie. Mevrouw is weduwe. Haar kinderen wonen niet direct om de hoek. Ze zit nog in de beginfase en de casemanager kan nog goed een gesprek met haar voeren. Voor haar zit een opgewekte mevrouw. Ze heeft wel wat lichamelijke ongemakken, maar daarvoor krijgt ze de nodige ondersteuning van de thuiszorg en komt wekelijks de fysio bij mevrouw over de vloer. Eten doet ze in het restaurant van een nabijgelegen woonzorgvoorziening. Het is half maart als heel Nederland in de zogenaamde 'intelligente lockdown' terecht komt. Dat betekent voor mevrouw dat de dagbesteding wegvalt, de fysio niet meer aan huis komt en het restaurant bij de woonzorgvoorziening sluit. Alle fysieke/live contacten met andere mensen, die haar een beetje bij de tijd houden en haar energie geven, komen te vervallen. Het telefonische contact wat ze tijdens de lockdown heeft met de zorgverleners biedt niet datgene wat mevrouw nodig heeft. Haar geheugen gaat sterk achteruit. Tijdens die periode ziet de familie met lede ogen aan hoe hun moeder verandert. Ook de casemanager ziet dat met mevrouw gebeuren, als ze mevrouw spreekt hoort ze een verdrietige mens, die aangeeft dat ze het wel prima vindt als zij naar haar overleden man kan. Het gaat zelfs zo slecht met mevrouw dat de casemanager samen met de familie constateert dat opname van mevrouw in een verpleeghuis op korte termijn onvermijdelijk is.

Tijdens de eerste coronagolf hebben het Alzheimercentrum Amsterdam, Pharos en Alzheimer Nederland de effecten van coronamaatregelen op mensen met dementie en hun mantelzorgers onderzocht. [De studie](#), die gepubliceerd is in Frontiers in Psychiatrij, laat zien dat sociale isolatie en psychologische en gedragsproblemen voorkwamen bij een aanzienlijk deel van de patiënten. Zij en hun naasten maakten zich veel zorgen dat de persoon met dementie sneller achteruit zou gaan.

Na de lockdown, aan het begin van de zomer, start alles langzaam weer op. De fysio komt weer aan huis bij mevrouw en ze kan weer naar de Scharck. De familie en de casemanager zien met verbazing aan hoe hun moeder/mevrouw opknapt en weer haar opgewekte zelf wordt. Een eventuele opname is, gelukkig, voor de komende tijd van de baan.

Nieuwe website

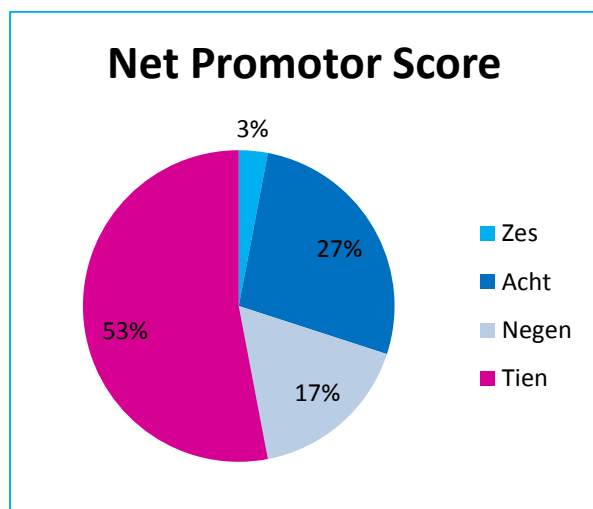
De website van Hulp bij dementie is vernieuwd. Samen met de Westelijke Mijnstreek en Parkstad zijn we op het internet te vinden onder www.hulpbijdementiezuid.nl. Tegelijkertijd hebben we in dezelfde stijl als de website nieuwe algemene flyers laten maken. We hopen hiermee de herkenbaarheid van Hulp bij dementie, als het netwerk voor steun en informatie over dementie in Zuid Limburg te vergroten.

Tijdens de lockdown periode hebben de casemanagers van Hulp bij dementie, daar waar situaties schrijnend waren (denk aan eenzaamheid, onvoldoende netwerk, ondervoeding) soms extra tijd besteed aan hun cliënten Bijvoorbeeld door boodschappen te doen of te wandelen met hun cliënt met dementie om de mantelzorgers even te ontlasten. Dat staat niet in hun taakomschrijving, dat doen ze 'gewoon'.

Waardering mantelzorgers

voor de casemanagers dementie in Maastricht Heuvelland

In het voorjaar van 2020 hebben we een nieuw evaluatieformulier ontwikkeld. Mantelzorgers worden gevraagd om aan het einde van een begeleidingstraject 9 vragen te beantwoorden die ons inzicht moeten geven in de tevredenheid van de mantelzorgers over de ontvangen begeleiding. Het invullen van de vragenlijst is vrijwillig. In juni zijn we gestart. Hieronder de eerste resultaten in beeld. Uit de enquêtes blijkt dat de casemanager goed luistert, mensen zich vrij voelen hun problemen met de casemanager te bespreken, hen helpt bij het zoeken en vinden van passende oplossingen voor de problemen waar ze tegen aan lopen en goed bereikbaar is. In het evaluatieformulier is ook de Net Promotor Score opgenomen.

De Net Promotor Score is een snelle en gemakkelijke manier om de tevredenheid en loyaliteit van mantelzorgers uit te vragen met de vraag: Hoe waarschijnlijk is het dat je de casemanager aanbeveelt aan een vriend, familielid of collega? We zijn pas in juni gestart met deze manier van het meten van de tevredenheid. Maar op basis van de huidige respons (n=32) scoort de casemanager van Hulp bij dementie een 9

In bovenstaande cirkel is af te lezen dat 70% van de cliënten heel tevreden is over ons, enthousiast is over Hulp bij dementie en ons waarschijnlijk ook actief promoten bij hun naasten. Er worden ook vele mooie woorden geschreven. Hieronder een paar quotes van mantelzorgers:

“Geweldig dat dit bestaat. Wij zijn enorm dankbaar voor alle hulp die wij mochten ervaren zowel als bij het vinden van oplossingen als het altijd luisterend oor. Bij hen konden wij ons hart luchten; zij wisten waarover zij spraken. Wij voelden ook dat zij bezorgd waren om de mantelzorgdragers zelf en niet alleen om de alzheimerpatiënt.”

“De casemanager is een bekwaam iemand voor deze functie, die aan de ene kant heel veel oplost in contacten met organisaties en aan de andere kant aanvoelt wat er leeft. Heel veel dank dat we zoveel ondersteuning hebben gehad.”

Spreekuur in Gulpen-Wittem

Om de drempel voor mensen te verlagen om hulp en ondersteuning te vragen als je naaste dementie heeft, is de casemanager dementie in Gulpen Wittem, Tessa Sprokel, een Spreekuur gestart. Het aantal mensen dat zelf de weg naar de casemanager weet te vinden

of doorverwezen wordt via huisarts, wijkverpleegkundige is nog beperkt in vergelijking met andere gemeenten. Iedereen die vragen heeft over dementie of er mee te maken heeft kan naar het spreekuur, iedere woensdagochtend tussen 10,00-12.00 in het gemeentehuis van Gulpen Wittem. Oorspronkelijk was het plan dat dit een inloopspreekuur zou zijn. Als gevolg van de corona-pandemie moet bezoekers zicht vooraf aanmelden. Die drempel hopen we volgend jaar te kunnen wegnemen.

Hulp bij dementie in cijfers

In 2018 was het beschikbare fte aan casemanagement in de regio Maastricht Heuvelland 6,5 fte. Er werden zo'n 350 mensen met dementie en hun naasten begeleid. Eind 2018 heeft het bestuur de keten Hulp bij dementie een nieuwe impuls gegeven. Het aantal fte is inmiddels meer dan verdubbeld. Ook het aantal mensen dat door een casemanager kan worden ondersteund is gestegen naar zo'n 650. Die stijging is iets minder hard gegaan dan vooraf verwacht als gevolg van de lockdown in het voorjaar 2020. Veel aanmeldingen komen van huisartsen. De multi-disciplinaire overleggen bij de huisartsen zijn tijdens de lock-down veelal opgeschort. Bovendien bestaat het vermoeden dat ook patiënten met cognitieve problemen zich in die periode zich minder snel dan gebruikelijk meldden bij de huisarts. Na de lock-down is er een korte periode van relatief veel opnames geweest. De aanmeldingen beginnen nu weer langzaam op te lopen.

	Gemeenten	Maa	Mee	V'brg	E-M	G-W	Vaa	Tot
Huidige situatie	Aantal CMD cliënten:	324	55	90	98	37	48	652
	Beschikbare fte:	6,5	1,1	2,2	2,0	0,8	1,0	13,6
Gewenste situatie	40% thuiswonende mensen met dementie hebben CMD:	644	112	117	128	86	61	1148
	Nodige fte:	10,7	1,9	2,0	2,0	1,5	1	19,1

Legenda:

CMD = Casemanager dementie
Maa = Maastricht
Mee = Meerssen
V'brg = Valkenburg
E-M = Eijsden-Margraten

G-W = Gulpen Wittem

Vaa = Vaals

Noot: voor gewenste situatie zijn cijfers uit Meerjarenbeleidsplan 2019-2021 gebruikt;

De cijfers zijn nooit statisch, bovenstaande geven een indicatie van de stand van zaken

Dementiemonitor

Eén keer in de twee jaar voert Alzheimer Nederland samen met het Nederlands Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (Nivel) de dementiemonitor uit. In deze monitor wordt mantelzorgers gevraagd naar hun ervaringen met de zorg en ondersteuning die ze krijgen. Landelijk zijn er 3505 vragenlijsten beantwoord. In de regio Maastricht Heuvelland hebben bijna 100 mensen gereageerd op de vragenlijst. Binnenkort verschijnt het landelijk rapport met de resultaten en naar verwachting krijgen we half december een regionale spiegel rapport. Het rapport vormt input om speerpunten te benoemen voor de komende twee jaar. Dat zullen we begin volgend jaar, 2021, samen doen met gemeenten en onze andere convenantpartners.

Keuzewijzer geactualiseerd

Hulp bij dementie heeft in nauwe samenwerking met het alzheimercentrum Limburg voor de derde keer op rij de keuzewijzer geactualiseerd. Aan de hand van veel voorkomende vragen biedt het boekje veel informatie over websites, organisaties en zorgaanbieders die helpen om de zorg voor een naaste met dementie beter vol te kunnen houden in de verschillende fases van het dementieproces. De brochure is bestemd voor mensen met dementie en hun naasten, vrijwilligers en professionals. De 1e editie is in mei 2017 uitgegeven. Momenteel is de 3e druk van oktober 2020 beschikbaar, waarin diverse initiatieven zijn toegevoegd of gewijzigd, zodat alle informatie weer up-to-date is. De digitale versie van de keuzewijzer vindt u op de website van www.hulpbijdementiezuid.nl onder het kopje 'voor u' of op de site van **Alzheimer Centrum Limburg**.

KEUZEWIJZER DEMENTIE

PRAKTISCHE GIDS VOOR HET VINDEN, AANVRAGEN
EN ORGANISEREN VAN ZORG EN ONDERSTEUNING

hulp bij
dementie
maastricht & heuvelland

MAASTRICHT
HEUVELLAND | 2020

Deskundigheidsbevordering

In het meerjarenplan van Hulp bij dementie, dat vorig jaar november aan alle convenantpartners is gepresenteerd, is de intentie uitgesproken dat de komende jaren 70% van de casemanagers een geaccrediteerde casemanagement-opleiding gaat volgen. Dit jaar hebben de eerste 5 casemanagers uit ons team de opleiding gevolgd en afgerond. Een prachtige prestatie! Komend jaar gaat een nieuwe lichterling de opleiding volgen.

Kennisdeling in de regio

Een van de punten die alle partners met elkaar afgesproken hebben is om kennis met elkaar te delen. Dat doen we op verschillende manieren. Regelmatig hebben casemanagers casuïstiek overleg met een expert vanuit Metggz, Envida of van de geheugenpoli van het Mumc+. Mondriaan verzorgt al aantal jaar scholing voor startende casemanagers. Ook werken we ruim anderhalf jaar steeds meer samen met het expertisecentrum Grubbeveld en kunnen we o.a. een beroep doen op de consultant complexe zorg vanuit dit centrum.

Cursus voor mantelzorgers

Eén van de plannen voor dit jaar was om samen met het Steunpunt Mantelzorg Zuid een cursus te ontwikkelen voor mantelzorgers van mensen met dementie. Hoewel de cursus vrijwel gereed is, heeft de corona-pandemie ervoor gezorgd dat de uitvoering ervan verplaatst is naar 2021.

Eén kassier

Per 1 september van dit jaar vervult Envida de kassiersfunctie voor de financiering van casemanagement dementie in de regio Maastricht-Heuvelland. Deze rol van Envida betekent niet dat alle casemanagers in dienst zijn van Envida. Om de onafhankelijkheid van casemanagement dementie te waarborgen leveren drie organisaties in onze regio

casemanagers: Envida, Sevagram en Thuiszorg Groot Limburg. De casemanagers van deze organisaties vormen samen één team en worden functioneel en operationeel aangestuurd door de ketenregisseur.

Sinds 1 september maken ook alle casemanagers gebruik van één systeem voor de dossiervoering. Daardoor is het nu gemakkelijker elkaar te vervangen en cliënten aan elkaar over te dragen als dat noodzakelijk is.

Vertrouwen in elkaar, over de grenzen kunnen

kijken van je eigen organisatie waren onontbeerlijk om dit gerealiseerd te krijgen. Een mooi staaltje van samenwerking.

Nieuwe ketenpartners

Afgelopen jaar zijn twee nieuwe partners aangesloten bij de Keten, de Mondriaan en Nobama Care. We zijn blij met hun deelname en hopen op een constructieve samenwerking.

**hulp bij
dementie**
maastricht en heuvelland

De keten Hulp bij dementie is het resultaat van samenwerking tussen de volgende partners in de regio Maastricht Heuvelland: Alzheimer Nederland afdeling Zuid Zuid-West Limburg, Platform Mantelzorg, Steunpunt Mantelzorg, Envida, Lionarons-ggz, Metggz, Mondriaan, Mumc+, Nobama Care, Priva-Zorg Maastricht, Sevagram, SGL, Thuiszorg Groot Limburg, ZIO, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals, Valkenburg.